

Doradcy

W niezawodnej krakowskiej księgarni taniej książki, trafiłem jakiś czas temu na rozmowę Zbigniewa Brzezińskiego z Brentem Scowcroftem. Nazywa się to AMERYKA I ŚWIAT¹ i jest zapisem ośmiu (moderowanych przez Davida Ignatiusa) rozmów tych (byłych) doradców prezydentów Stanów Zjednoczonych, demokracji i republikanina. Książkę przeczytałem jednym tchem i ciągle do niej wracam. I chociaż od pierwszego wydania minęły już cztery lata, analizy i komentarze są wciąż aktualne. A z jaką kulturą i smakiem sformułowane! Polecam.

Lektura uświadomiła mi jak ważna jest funkcja doradcy prezydenta Stanów Zjednoczonych: jest to człowiek, który ma bezpośredni, codzienny dostęp do szefa państwa i w związku z tym niebawym wpływ na politykę. Nic dziwnego, że na to stanowisko dobiera się naprawdę wielkie umysły.

A jak ewidentnie wynika z lektury – w Stanach Zjednoczonych potrafią takich znaleźć.

Nie wiem jak te sprawy wyglądają w Polsce. Podejrzewam jednak, że zupełnie inaczej. Po pierwsze nie wiem czy np. Pan Premier ma w ogóle ochotę kogokolwiek prosić o radę (nie jest przecież do tego formalnie zobowiązany). Zapewne ma kilku oficjalnych doradców, ale stanowiska te nie są eksponowane publicznie, a więc w rezultacie anonimowe. A jeżeli anonimowe, to i odpowiedzialność anonimowa. Po drugie, czy da się w Polsce znaleźć ludzi tej klasy? Jako optymistę, uważam, że zapewne tak. Ale trzeba ich cierpliwie i z przekonaniem szukać.

Jeden z rozdziałów książki dotyczy sytuacji w Chinach. Z wielkim zdziwieniem przeczytałem, że chińscy przywódcy NAJWYŻSZEGO SZCZEBLA uczestniczą w seminarium doskonalącym (mówił to Zbigniew Brzeziński). Cytuję:

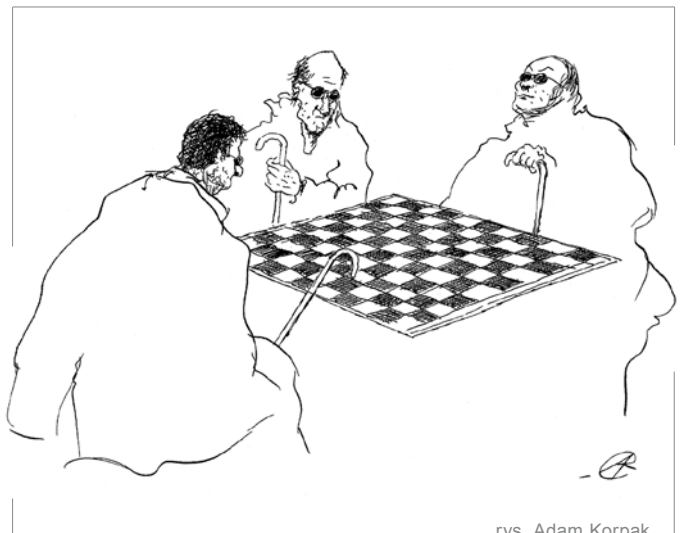
Są to całonocne sesje, prowadzone przez ekspertów. Wszyscy czołowi przywódcy mają obowiązek brać w nich udział. A oto kilka tematów, którymi się zajmowali. Jedna sesja była zatytułowana „Znaczenie konstytucji i rozumienie rządów prawa” – coś bardzo egzotycznego dla ich komunistycznej dyktatury. Druga sesja: „Lepsze rozumienie gospodarki światowej, zwłaszcza trendów globalnych”. Inne tematy: „Trendy w technologii militarnej”, „Przegląd historii świata z akcentem na wzrost i upadek potęg imperialnych”. Chciałbym, żeby nasz prezydent spędzał nieco czasu na takich sesjach.

Mój Boże, i to mówi obywatel kraju, gdzie uczenie się nowych rzeczy, w każdym wieku, jest uważane za coś naturalnego i oczywistego. Przeciętny Amerykanin, gdy staje przed jakimś nowym zadaniem, wykraczającym poza jego dotychczasowe doświadczenia, lub gdy – na przykład – chce zmienić pracę, mówi: *I'll take a course*, i faktycznie zaczyna uczęszczać na zajęcia. Czyli jest to zwyczaj powszechny. I mimo to Zbigniew Brzeziński wdycha do sytuacji gdy głowa państwa nie uważa, że wszystko wie lepiej, tylko chce się czegoś nauczyć.

To co ma powiedzieć Polak, gdzie – jak wiadomo – wszyscy już dawno posiadli wszystkie rozumy? Dodatkowe kursy nie tylko nie są nam potrzebne, ale nawet obrażałyby naszą godność. A jak zareagowałyby tzw. opinia publiczna na informację, że premier wraz z rządem poświęca, np. jeden dzień w kwartale na naukę? Już widzę te pełne drwin komentarze. I spadki w sondażach.

Myślę jednak, że sprawa powszechnego dokształcania jest poważna i nie powinna być skwitowana wzruszeniem ramion. Coś trzeba zrobić. Może jedną ze skutecznych metod byłoby odwołanie się do snobizmu. Gdyby tak, powiedzmy, całe kierownictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego (myślę o JM Rektorze, Prorektorach i Dziekanach) podjęło jakieś szkolenie? Po pierwsze, uczelnia zapewne bardzo by na tym skorzystała. Po drugie, byłby to niezwykle ważny sygnał. Nie tylko dla innych uczelni, ale również dla tzw. szarych ludzi. I kto wie, może też dla NAJWYŻSZYCH WŁADZ?

ABBA

rys. Adam Korpak

¹ Z. Brzeziński, B. Scowcroft, D. Ignatius, *Ameryka i świat*, Wyd. Aha!, Łódź 2009.

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Aleksander Koj, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak – grafika; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski – fotokład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca.